Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованû.

Рекламаціи неопечатанû вôльнû ôдъ порта Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поединоке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:

на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поединоке число 3 кр.

Ч. 156. | Нинѣ: гр. к. Акулы ан. Анны | Завтра: рим. к. Владимира Панталео. | Второкъ 14 (26) липня 1892. | Всходъ сонця 4 г. 27 м.; заходъ 7 г. 45 м. Бaром. 764 терм. + 22·2° + 14·0°. | Рôкъ II.

Якъ кôнчить ся радикалізмъ?

Котра найлѣпша партія политична? На то годѣ такъ вôдъ разу вôдповѣсти. Кожда уважає себе за найлѣпшу. Консервативна каже, що она найлѣпша, бо она то удержує, що вже разъ здобуло ся. Партія поступова, каже знову, що она найлѣпша, бо она не поостає на давнôмъ, але иде на передъ, шукає новыхъ здобутковъ и т. д. Такъ знаходить кожда партія доказы на то, що она найлѣпша, бо що голова то розумъ. По нашôй думцѣ була бы кожда партія добра, котра бы дѣйстно робила а не воювала лишь пустыми словами, а котра робила бы такъ, щобы все выходило въ користь цѣлого народу, не лишь одной єѣ части або поодинокихъ людей, що дôрвуть ся до власти. Але щожъ робити? Люде завсѣгды людьми; суть межи ними и сякû и такû, добрû и злû, щирû для другихъ и захланнû. Совершеньства мѣжь людьми годѣ шукати, и длятого въ кождôмъ народѣ мусить бути борба партійна. Та борба навѣть добра и конечна, бо зъ неи ажь выходить то, що для якогось народу єсть дѣйстно хосенне и добре. Лишь нехай нѣяка партія не думає, що ось то она вже найлѣпша, що она зумѣє зробити все якъ найлѣпше, та що лишь она спасе якійсь нарôдъ, и коли єѣ не стане то й цѣлый нарôдъ вже загине.

Въ новѣйшихъ часахъ проявились въ многихъ народахъ партіи, зложенû по найбôльшôй части зъ людей молодыхъ, горячихъ, котрымъ здає ся, що ихъ выбрало провидѣнє на то, щобы они спасали народы, щобы ратували ихъ вôдъ загибели. Тû партіи постановили собѣ все вôдъ самого корѣня поправляти и вôдъ того назвали они себе радикальными, а забули видко при тôмъ, що они не ангелы, а такû сами люде якъ другû. Така партія радикальна повстала мѣжь иншими и въ Сербіи, усунула тамъ всѣ иншû партіи и стала верховодячою. А куды она теперь зайшла? У насъ люблять часто покликати ся на сербскихъ радикалôвъ. Послухайможь, що о нихъ пишуть таки радикальнû сербскû ґазеты — отже свои о своихъ. Проводиремъ сербскои партіѣ радикальнои, котра теперь прийшла до власти, єсть президентъ міністрôвъ Пашичь; отже о сѣй партіи пише бѣлградскій „Дневни Листъ“ такъ:

„Зъ радикальныхъ апостолôвъ зробивъ ся новый рядъ бюрократôвъ, лібералôвъ, монополістôвъ и другихъ вызыскувачѣвъ публичныхъ интересôвъ. Радикалізмъ въ своѣй сущности поховано живцемъ, а єго грабарями — то Пашичь и єго товаришѣ. Нинѣшне радикальне правительство анѣ о волосъ не лѣпше вôдъ давнѣйшихъ правительствъ. Радикальна партія потребує конче реформы, а та можлива лишь тогды, коли усуне ся тыхъ, що нинѣ вызыскують край. Пашичь и єго товаришѣ боронили ся лѣтами противъ бюрократіѣ, а теперь порозсѣдали ся въ урядахъ, до котрыхъ не мають нѣякои здôбности. То не радикалы, а спекулянты найгôршого рода“.

Ще гôрше вôдзывається о тыхъ радикалахъ ґазета „Мале Новине“, котрои редакторомъ єсть Пера Тедоровичь, оденъ изъ проводирôвъ радикалôвъ. „Всѣ тû люде — каже згадана ґазета — бѣгали колись безъ штанôвъ, не маючи що робити, по улицяхъ Бѣлграду; були то по найбôльшôй части прогнанû студенты, що були бы зъѣли бюрократизмъ ажь до костей. Теперь заняли они найвысшû посады. Всѣ курять папиросы и розсыпають попелъ по комнатахъ, говорять всѣ наразъ, плюють по пôдлогахъ — то все, що осталось въ ихъ колишного радикалізму“! — Ось якъ кôнчить ся радикалізмъ!

Переглядъ политичный.

Справоздане комісіѣ Палаты панôвъ о предложеняхъ валютовыхъ, называє вôдношенє, яке служить за основу до новои системы монетарнои, взглядно найлѣпшимъ, годить ся на дотычнû квоты и признає, що тыми предложенями зробило ся все, що лишь можна було зробити до осягненя остаточнои цѣли, т. є. до выплаты готôвкою. Справоздане предкладає, щобы ухвалити всѣ предложеня.

Ново именованый инспекторъ рôльництва не буде — якъ доносить Czas — придѣленый до Намѣстництва, лишь буде сповняти службу при міністерствѣ рôльництва.

Холера въ Россіи все ще ширить ся дальше. Пôсля приватныхъ вѣстей були вже на певно выпадки холеры въ Батумѣ, хочь урядово не хотять того признати. Що холера появила ся въ Ростовѣ и Азовѣ, признають теперь вже и урядово. Крôмъ того появила ся холера въ Таґанрозѣ надъ Азовскимъ моремъ и въ Керчу на Кримѣ.

Станъ урожаѣвъ въ Россіи єсть пôсля урядовыхъ вѣстей досыть лихій. Частû зливы въ пôвнôчныхъ и пôвнôчно-захôдныхъ провінціяхъ въ червню, вплинули дуже некористно на урожай, а въ полудневыхъ и полуднево-захôдныхъ була знову велика посуха. Выдатокъ зъ озимыхъ засѣвôвъ въ середныхъ, полудневыхъ и полуднево-захôдныхъ сторонахъ, єсть зовсѣмъ невдоволяючій, а зъ ярыхъ засѣвôвъ по найбôльшôй части середный.

Зъ осель холеры въ Россіи.

II.

Шемаха, Дербентъ и Нуха. — Кура и єѣ долина. — Ґрузія и Ґрузины. — Столиця Ґрузіѣ и єѣ значѣнє. — Нинѣшный Тіфлісъ. — Батумъ, єго околиця и кліматъ. — Торговля въ Батумѣ и єѣ звязь зъ Европою.

(Дальше).

Понизше стародавнои ґрузиньскои столицѣ мѣста Ґорі, лежить новѣйша столиця ґрузиньского королевства а теперь столиця тіфлiскои ґуберніѣ, мѣсто Тіфлісъ. Положене мало що не въ осередку цѣлого закавказкого краю, по обохъ бокахъ рѣки Куры и сполучене зелѣзницею зъ одной стороны зъ мѣстомъ Баку та цѣлымъ побережемъ Каспійского моря, а зъ другои зъ мѣстами Поті и Батумъ надъ Чорнымъ моремъ, має оно такъ велике значѣнє якъ рѣдко яка столиця. Поминувши вже то, що въ Тіфлісѣ скупляє ся культурне и економичне житє цѣлои богатои закавказкои провінціѣ, єсть ще се мѣсто посередникомъ торговельнымъ межи Всходомъ а Заходомъ, межи Азією а Европою. Найкоротша дорога зъ середнои Азіѣ: зъ Персіѣ, Афґаністану и Индіѣ до полудневои и середнои Европы, веде якъ разъ черезъ Тіфлісъ и колибъ такъ въ Россіи була бôльша свобода, колибъ тамъ не було такого правительства якъ теперѣшне, що якъ тяжка змора придушує весь рухъ культурный, то Тіфлісъ а зъ нимъ и цѣлый закавказкій край набравъ бы незвычайно важного значѣня и мôгъ бы дуже легко стати ся однымъ изъ найбогатшихъ краѣвъ на цѣлôмъ свѣтѣ.

Нинѣшный Тіфлісъ лежить въ прекраснôй и дуже здоровôй околици, засадженôй густо виноградомъ и середъ красныхъ городôвъ. Въ окрестности сего мѣста, якъ и въ цѣлôмъ краю, єсть богато теплыхъ и мінеральныхъ жерелъ, котрû разомъ изъ здоровымъ кліматомъ причиняють ся до того, що зъ кождымъ рокомъ выбирає ся сюды чимъ разъ бôльше людей на воды. Що й до сего мѣста загостила теперь холера, то причиною сего єсть зъ одной стороны недбалôсть россійска, а зъ другои страшна нехарность людей, якъ всюды на Всходѣ.

Нинѣшный Тіфлісъ дѣлить ся на чотири части. Пôвнôчна часть, що розложилась по правôмъ боцѣ Куры, поза мурами старого мѣста, заложена Россіянами, называлась давнѣйше Ґаретъ-Убані. Ся часть має европейскій характеръ; улицѣ въ нѣй простû и широкû, обширнû торговицѣ, краснû склепы и будынки якъ публичнû такъ и приватнû. Поза симъ „новымъ мѣстомъ“ лежить старе, давнѣйше Кала, а ще бôльше на полудне, часть мѣста звана Сендъ-Абада, котре має зовсѣмъ азійскій характеръ. Улицѣ тутъ вузкû, темнû и повнû болота, смѣтя та всякого нехарства. Въ домахъ по найбôльшôй части одноповерховыхъ, що пôднимають ся понадъ высокû береги Куры, жиють тутъ перве̂стнû мешканцѣ мѣста, Татары и Ґрузины. Въ сѣй части мѣста суть також теплû жерела, котрыхъ єсть около 30. На лѣвôмъ березѣ Куры лежить часть мѣста звана Кукі, котра повстала около 1818 р. изъ швабскои кольоніѣ. Ся часть мѣста єсть вже досыть хороша; улицѣ тутъ широкû а домы краснû. Кукі, то мѣсце прогульокъ и забавъ въ Тіфлісѣ; оно сполучене въ новымъ мѣстомъ трома мостами. Дальше на полудне идуть ще передмѣстя, Чучереті и Пѣски, а ще дальше Аблабаръ, зване давнѣйше Испі, де знаходить ся давнѣйша ґрузіньска крѣпость, перероблена теперь на кріміналъ. Полудневу границю мѣста творить такъ званый „нафтолугъ“, де добувають ся изъ землѣ нафтовû жерела.

Тіфлісъ має свою назву вôдъ теплыхъ жерелъ, якû тутъ находять, и длятого звало ся давнѣйше Тфілісі-тсіклі, зъ того повстала нинѣшна назва. Вôдъ 1801 р. єсть то резиденція россійского ґенералъ-ґубернатора кавказкого

Допись.

Зъ Борщева.

(Зборы дякôвъ кудрынецкого деканата).

Зборы дякôвъ деканата кудринецкого вôдбули ся дня 21 с. м. въ Борщевѣ. По богослуженю зôбрало ся 15 околичныхъ дякôвъ и выбрали предсѣдателемъ о. К. Ткачкевича, сотрудника зъ Мушкатôвки, а коли вôнъ подякувавъ за выбôръ и просивъ, щобы предсѣдателя выбрали дяки зъ помѣжь себе, то выбрано Іос. Шарковского, пѣвця зъ Борщева. Зборы вôдкрывъ о. Ткачкевичь вôдповѣдною бесѣдою, въ котрôй заохочувавъ всѣхъ дякôвъ, щобы вписували ся до свого товариства. Потôмъ вôдспѣвано многолѣтє Єго Вел. Цѣсареви и Папѣ римскому. Наступили вписы членôвъ и всѣхъ вписало ся 12 членôвъ. Агентомъ выбрано Іос. Шарковского, а заступниками его Н. Стятиньского, пѣвця зô Сстрѣлковець.

Вôдтакъ наступили внесеня членôвъ. П. Іос. Шарковскій зъ Борщева поставивъ внесене: Выдѣлъ мае вôднести ся зъ просьбою до всесв. Ординаріята, щобы всѣ дяки до трехъ лѣтъ мусѣли бути испытованѝ, щобы всесв. Ординаріятъ самъ надававъ посады дякôвскѝ въ короткôмъ часѣ и щобы дяки по трехъ лѣтахъ були стабілізованѝ. Такъ само мае выдѣлъ просити и высшѝ власти, щобы при катедрѣ можна заложити дякôвску школу зъ фонду державного або краевого и щобы въ тôй школѣ учили музики и ремѣсла, промыслу торговельного и писарки. Выдѣлъ мае просити всесв. Ординаріятъ, щобы выдавъ инструкцію, якѝ вымоги будуть ставляти ся при испытахъ дякôвскихъ, якъ такожь и вôдповѣдный до того пôдручникъ. Ще передъ скликанемъ Сойму мае выдѣлъ выслати депутацію до Є. Е. п. Намѣстника, — Маршалка краевого и дотичныхъ властей, щобы они вплинули на справу унормованя дякôвскои платнѣ, бо пора вже еѣ управильнити. Выдѣлъ порозумѣе ся зъ всесв. Ординаріятами и вышле петицію до рады державнои въ справѣ унормованя платнѣ дякôвскои. Дякôвъ, котрѝ маютъ 20 лѣтъ службы, увôльняе ся вôдъ испыту и узнае ся ихъ здôбными, однакожь маютъ посѣдати свѣдоцтва кваліфікаційнѝ.

П. Іосифъ Пакулякъ зъ Шупарки поставивъ такѝ внесеня: 1. Щобы безъ важнои причины не можна усувати дякôвъ зъ посады, а особливо старшихъ и заслуженыхъ. 2. Щобы всѣ три рускѝ Ординаріяты постарали ся у правительства о унормоване дякôвскои платнѣ въ дорозѣ законодатнôй и щобы тая платня выносила рôчно на селѣ 150 зр., а въ мѣстѣ 200 зр. 3. Щобы дяки мали въ кождôй громадѣ мешкане и що найменше пôвъ морґа огороду. 4. Щобы выдѣлъ просивъ всесв. Ординаріятъ о выдане розпорядженя, щобы всѣ дяки мусѣли належати до товариства и щобы священики такого дяка, котрый до товариства не належить, не приймали до службы.

Николай Снятиньскій зô Стрѣлковець внѣсъ: Выдѣлъ мае просити всесв. Ординаріятъ о выдане розпорядженя, — щобы послуги позацерковнѝ були зовсѣмъ усуненѝ.

П. Софроній Врублевскій жалувавъ ся, що до року 1872 дохôдъ зъ офѣрокъ (свѣчечокъ) припадавъ дякови, а комітетъ церковный вôдобравъ сей дохôдъ и не хоче звернути, хотяй при візитаціи о. деканъ напоминали, щобы сей дохôдъ назадъ дякови звернути.

П. Николай Лѣщиньскій въ Турильча внѣсъ: Выдѣлъ мае порозумѣти ся зъ всесв. Ординаріятомъ въ справѣ, щобы при кождôй церквѣ бувъ паламарь.

Всѣ тѝ внесеня поручено выдѣлови товариства и на тôмъ зборы закôнчено.

Ф. І.

Новинки.

Львôвъ дня 25 Липня

— **Проф. Юліянъ Медвецкій** именованый віцепрезесомъ, а дръ Стефанъ Нѣментовскій членомъ комісіѣ для II. испыту правительственного на выдѣлѣ хеміѣ технічнои въ школѣ політехнічнôй у Львовѣ.

— **Вѣнчане ґр. Маріѣ Райнеріѣ Вайдекъ,** доньки пок. Архікн. Генриха, котра, якъ то собѣ нашѝ читателѣ може пригадують, стратила въ часѣ, коли то у Вѣдни дуже лютила ся инфлюенца, майже въ однôмъ дни отця и матерь и стала круглою сиротою, вôдбуде ся завтра въ архіепископской каплици. Ґр. Марія Вайдекъ вôддае ся за ґр. Люкезі-Паллі, сына князя делля Ґрація. Молоду пару повѣнчае кардиналъ князь-архіепископъ Ґруша. Молода пара прибере по вѣнчаню титулъ князь и княгиня Кампофранко. О тôмъ якъ и опоходженю ґр. Люкезі-Паллі подають такѝ вѣсти: Родина Люкезі-Паллі єсть одною изъ найстаршихъ родинъ на Сициліи и выводить свôй рôдъ ажь вôдъ Девідерія, послѣдного короля Льонґобардôвъ. Ґрафы Люкезі-Паллі мали черезъ довшій часъ титулъ великихъ князѣвъ и верховодили въ републицѣ Люкка, ажь въ 11 столѣтю прийшли зъ Роґеромъ І. до Сициліи и тамъ осѣли. Титулъ князѣвъ зъ Кампофранко дôстали они вôдъ испаньского короля Филипа IV. въ 1625 р. а вôдъ титулъ князя делля Ґрація дôставъ голова тои родины испаньского короля Кароля II. въ 1699 р. Батько теперѣшного князя делля Ґрація а дѣдъ молодого мавъ ще черезъ кôлька лѣтъ по своѣмъ одруженю ся зъ княгинею Беррі титулъ ґрафа Люкезі-Паллі и ажь коли стрый его кн. делля Ґрація померъ, одержавъ сей титулъ, котрый вôдтакъ перейшовъ и на єго сына. Недавно тому померъ и кн. Кампофранко та и сей старшій титулъ перейшовъ на теперѣшного кн. делля Ґрація, але вôнъ вôдступивъ єго своему сынови ґр. Люкезі-Паллі, судженому ґрафинѣ Вайдекъ, въ наслѣдокъ чого молода пара прийме по вѣнчаню титулъ князь и княгиня Кампофранко

— **Степень маґістрôвъ фармаціѣ** на львôвскôмъ університетѣ одержали: Мих. Блюменфельдъ, Ив. Дудекъ, Анд. Дзиковскій, Вол. Добошаньскій, Фр. Ямруґевичь, Зд. Келяна, Ос. Кравсъ, Ив. Крижановскій, Людв. Левицкій, Ост. Лосиньскій, Ив. Лінкъ, Меч. Лазовскій, Едв. Маховичь, Генр. Миколяшъ, Ив. Арт. Нѣмчевскій, Тад. Парасковичь, Стеф. Прилуцкій, Меч. Радиковскій, Корн. Рібенбаверъ, Щасный Войтѣховскій и Ив. Зериґевичь.

— **Нова зелѣзниця.** Тому кôльканацять днѣвъ безъ розголосу, скромно отворено нову зелѣзницю вузкошляхову въ Демнѣ выжнои коло Сколього въ долину Малои Бутивлѣ. Єсть то зелѣзниця лѣсна, довга на 14 кільометрôвъ. Иде вôдъ тартаку въ Демни выжнôй, перетинае державный гостинець и бѣжить помѣжь горы до мѣсцевости Святославъ, а зъ вôдси въ бôкъ въ долину потока Бутивлѣ малои, доплыву Опору. Зелѣзниця въ долинѣ Бутивлѣ великои будує ся теперь. Зелѣзницѣ тѝ будуть перевозити дерево зъ такихъ вертепôвъ, де и нога людска ще не ступала. Людей зелѣзницѣ тѝ не перевозять.

— **Дръ Ст. Смаль Стоцкій,** професоръ університету и посолъ соймовый поѣхавъ въ понедѣлокъ до Тухлѣ въ Галичинѣ на феріи.

— **Зъ минувшины.** Передъ кôлькома лѣтами въ Якторовѣ, маєтку Якова ґр. Потоцкого пôдъ Ґродискомъ, выкопано въ городѣ чотири урны, въ котрыхъ находивъ ся попѣлъ зъ людского тѣла, перстенѣ, бразлєты и дрôбнѝ грошѣ. Три урны були потовченѝ, а четверта цѣла. А тыми днями въ тôмъ самôмъ городѣ робôтники копали глубокѝ ровы и выкопали притôмъ знову двѣ урны. А що сподѣвали ся въ тыхъ „горцяхъ“ найти грошѣ, то розбили ихъ на мѣсци такъ, що зъ однои урны оставъ лише спôдъ, а зъ другои лише черепы.

— **Огнѣ вôдъ грому.** Дня 15 липня ударивъ грôмъ въ хату Ивана Грицишина въ Задѣльску, повѣта турчаньского. При сильнôмъ вѣтрѣ обхопивъ огонь въ однôй хвили 5 домôвъ, власнôсть братôвъ Ивана, Стася, Михайла и Пилипа Грицишиныхъ и ихъ стрыка Симеона. Хаты погорѣли до тла. Жѣнцѣ Ивана, Євцѣ, що сидѣла на печи, скинувъ грôмъ чѣпець зъ головы, але ѣй самôй не зробивъ нѣчого. У Стася згорѣли двѣ ялôвки. Лише оденъ зъ погорѣльцѣвъ бувъ убезпеченый на 500 зр., другѝ потерпѣли шкоды на 2000 зр. На мѣсци хаты, де грôмъ ударивъ, найдено по огни богато жужелицѣ, а темнѝ люде кажуть, що въ тôмъ мѣсци убивъ грôмъ чорта.

— **Зрадили ся.** Слава Цайтунґа, що въ пачцѣ перевозивъ ся на далекѝ просторы, не давала спокою однôй дамѣ, що зъ товаришками спѣвала по каварняхъ у Вѣдни, и она забажала такожь ѣхати на фрахтъ. Запаковала всѣ декораціи, костюмы, свои чотири товаришки и себе въ скрыню и казала выслати те все до Берлина. Въ Шпаєръ

и цивільного ґубернатора тіфліскои ґуберніѣ. Крôмъ того єсть Тіфлісъ резиденцією ґрузіньского патрґіярха, вôрменьского архіепископа и російского епископа. Мѣсто мае 73 домôвъ божихъ; зъ тыхъ єсть 36 російскихъ церковь, 26 вôрменьскихъ, 2 рим.-католицкѝ и два монастирѣ; крôмъ того суть ще двѣ жидôвскѝ божницѣ и двѣ магометаньскѝ мошеѣ. Мѣсто єсть по половинѣ азійске, по половинѣ европейске, але тутъ тôлько всѣлякого народу, що можна розмовитись мовою, якою хто захоче; досыть хиба згадати, що тутъ говорять люде 70 всѣлякими мовами. Въ Тіфлісѣ жие звышь 135.000 людей а зъ тыхъ єсть двѣ третины лишь самыхъ Россіянъ и Вôрменъ. За сими идуть Татары и Ґрузіны, дальше Персы, Поляки, Нѣмцѣ, Жиды и Греки. Мѣсто мае одну ґімназію (якъ на тôлько людей то очевидно дуже мало; Львôвъ що числомъ жителѣвъ може трохи меншій, мае ажь 5 ґімназій), одну школу торговельну, двѣ семинаріи учительскѝ (російску и вôрменьску), 8 шкôлъ приходскихъ (лихихъ), институтъ для дѣвчатъ зъ россійскои шляхты; дальше: товариство рôльниче и ґеоґрафічне, астрономічну и маґнетичну обсерваторію, бібліотеку, ботанічный городъ и театръ збудованый кн. Ґаґариномъ на взорець Альгамбры.

Тіфлісъ єсть мѣсто дуже торговельне и промыслове и мае великѝ фабрики выробôвъ зъ вовны и бавовны та матерій пôвшовковыхъ. Дальше суть тутъ великѝ гарбарнѣ, котрѝ мѣжь иншимъ выробляють сафіянъ для мѣсцевого ужитку. Найславнѣйшѝ однакожь тіфліскѝ выробы філіґрановѝ изъ срѣбла, котрѝ пôдъ назвою кавказкого срѣбла заходять ажь до насъ. Выробы тѝ пôзнати по тôмъ, що срѣбло на ныхъ єсть иногдѣ запущене (оксідоване) на чорно. Торговля въ Тіфлісѣ пôднесла ся ще бôльше вôдъ часу, коли побудовано зелѣзницю ажь до мѣста Владикавказу. Дорога зъ Тіфлісу, що веде черезъ вывôзъ Дарієлъ (Даріяльское) на кавказкихъ горахъ, сполучае его зъ долиною Тереку и зъ цѣлою Россією та Европою, позаякъ дорога торговельна черезъ Батумъ и Поті єсть доси ще задля вôдносинъ політичныхъ дуже обмежена.

Дорога зъ Тіфлісу до Батума недалека; за кôлька годинъ ѣзды зелѣзницею стаємо вже надъ Чорнымъ моремъ. Не диво отже, що и холера такъ скоро перенеслась сюды зъ Баку. Вôдносины въ Батумѣ суть ще гôршѝ якъ въ Баку. Мѣсто се належить доперва вôдъ 1878 р. до Россіѣ, але тутъ стрѣтилась російска недбалôсть зъ турецкою господаркою и поступали рука объ руку. А всежь таки стало Батумъ нинѣ великимъ мѣстомъ торговельнымъ, хочь ще якихъ десять лѣтъ тому назадъ було оно нужденнымъ гнѣздомъ, де стояло кôльканацять дрантивыхъ хатъ, въ котрыхъ проживали злодѣѣ та розбишаки. Незадовго по занятю сего мѣста зробила зъ него Россія вôльне мѣсто портове и оно почало пôдносити ся, але вже въ 1886 р. знесено вôльный портъ и побудовано укрѣпленя и такъ зроблено зъ Батума важну для Россіѣ пôдъ взглядомъ военнымъ точку надъ Чорнымъ моремъ.

Батумъ мае звышь 25.000 жителѣвъ. Положене мѣста надъ самымъ моремъ при сподѣ гôръ порослыхъ лѣсами, єсть дуже красне. Улицѣ въ нѣмъ суть по найбôльшôй части новѝ, рôвнѝ, простѝ, але домы по найбôльшôй части зъ дерева, двôрки, рѣдко каменицѣ на оденъ або два поверхи. Всюды однакожь єсть велика нехарнôсть. Житє въ мѣстѣ представляе всѣляку всячину. Тутъ стрѣчаєсь Европа зъ Азією. Побôчь Россіянъ, Англійцѣвъ, Нѣмцѣвъ и Французôвъ стрѣтите всѣ племена кавказкѝ: Черкесôвъ, Ґрузінôвъ, Лесґôвъ, Осетинцѣвъ Мінґрельцѣвъ, Имеритинцѣвъ, Турковъ, Жидôвъ Татарôвъ и Персôвъ. Базаръ, ся найважнѣйша рѣчь въ кождôмъ мѣстѣ на Всходѣ, не вôдрôзняе ся нѣчимъ вôдъ базарôвъ въ другихъ мѣстахъ на Кавказѣ. Въ отвертыхъ будахъ сидять ремѣсники: кравцѣ, шевцѣ та ковалѣ и роблять свою роботу, Жиды або Татары мѣняють грошѣ, купцѣ продають и т. д.

Кліматъ въ Батумѣ єсть злый, вохкій; въ мѣстѣ и околици нездужають люде часто на пропасницю. Неразъ бувае тамъ ажь до

замѣтили мытники у скрини гамôръ и здивувались. А ту не було чого дивуватись, бо чи пять жѣнокъ замкненыхъ разомъ може всидѣти тихо? Отворено скриню, а тамъ сидять цокотухи — „артистки“. Мусѣли заплатити кару по 6 марокъ и купити бiлетъ зъ Вѣдня ажь до Берлина. Дальшу дорогу переѣхали они вже, якъ люде, а не якъ „товаръ“.

— **На могилѣ бл. п. о. Стефана Качалы** уставлено вже памятникъ, а дня 14 с. м. вôдбулось посвяченє єго при участи родины покôйного, десяти священикôвъ и селянъ зъ Шельпакъ. Памятникъ, выконаный львôвскимъ рѣзьбаремъ п. Марковскимъ, выглядає дуже гарно. Вôнъ уставленый на малôмъ курганѣ, на котрôмъ вмуровани два степенѣ, а на нихъ взносять ся три тесанѣ каменѣ, кождый высоты одного метра. На верху стоить прегарно рѣзьбленый хрестъ. Пôдъ хрестомъ вырѣзане въ камени лице покôйного, а понизше напись на мармурѣ зъ днемъ смерти. На другôмъ степени уставлена дѣвчина природнои величины въ украиньскôмъ костюмѣ зъ прегарнымъ лицемъ а очима звернена до покôйного. Въ правôй руцѣ держить она вѣнець и пôдносить єго въ гору. Памятникъ вразъ изъ спровадженємъ и уставленємъ коштує звыжь 1000 зр. Цѣла рѣзьба зъ каменя выглядає дуже артистично.

— **Шайка розбôйникôвъ**, що недалеко Берна моравского заподѣяла кôлька розбоѣвъ, мѣжь иншимъ украла разъ 20.000, а другiй разъ 7.000 зр., выбрала ся зъ вôдтамъ въ подорожь вакацiйну до мѣсточка Ляа, щобы сконтроловати тамошнѣ касы въ урядѣ подватковôмъ, въ касѣ ощадности, въ товариствѣ задатковôмъ и, розумѣє ся, касы заможнѣйшихъ купцѣвъ. Власти въ Ляо довѣдались сейчасъ про приѣздъ такихъ поважаныхъ гостей и поставили сторожѣ коло касъ. Але нôчь одна минула спокôйно. На другiй день замѣтивъ аґентъ полiцiйный, якъ три якiсь панки оглядають цѣкаво будынки, де були касы. По тôй инспекцiи пôшли до шиночку, та тутъ на нарадѣ понюхали письмо носомъ и ноги за плечѣ та вôо за мѣсто. На щастє, удалось жандармерiи ще завчасу познакомитись зъ ними и запросити ихъ въ гостину до — арешту. Розбôйники тѣ обжалованѣ такожь о всѣлякѣ убiйства.

— **Самоубiйникъ**, що въ ночи на суботу застрѣливъ ся у Львовѣ, зве ся Остапъ Коваль и єсть сыномъ мѣского стражника. Въ послѣдныхъ часахъ не мавъ вôнъ нѣякого занятя и се мабуть було причиною самоубiйства.

— **Самоубiйство.** Знову у Львовѣ застрѣливъ ся минувшои суботы по полудни Давидъ Банкъ, ученикъ 6 клясы реальнои, въ 25 р. житя. Куля вымѣрена въ виски нарушила мозокъ и черезъ те самоубiйникъ мучивъ ся годину, закимъ померъ. Причиною самоубiйства була зла нота при клясифiкацiи.

— **Месть слѣпого.** Въ Ґерiо въ Италiи стававъ тамтого тыждня передъ судомъ слѣпый 33-лѣтнiй Доменiко Марджiотта, котрый тому два роки убивъ любовника своеи жѣнки. Въ 1887 р. подруживъ ся вôнъ зъ гарною, молодою Тересою Йоккалi и любивъ єѣ дуже. Та по трехъ лѣтахъ пожитя зъ нею дôзнавъ ся, що жѣнка єго невѣрна. Слѣпому Доменiкови удалось разъ переловити листъ жѣнки и коли стрый єго перечитавъ єму сей листъ, то вже бувъ певный, яка єго жѣнка и хто се єѣ зводить. Зводивъ єѣ найлѣпшiй приятель Доменiка Вiнценцо. Слѣпый постаравъ ся о се, що приятель прийшовъ до єго дому. Ту по короткôй розмовѣ кинувъ ся на приятеля и запхавъ єму штилєтъ въ саме серце. Жѣнку Тересу увязнено, але сейчасъ выпущено; а Доменiко просидѣвъ два роки у вязници, взявъ розводъ зъ жѣнкою и ось стававъ теперь передъ судомъ. Засудъ ще не знаный та всѣ певнѣ, що єго увôльнять.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Ц. к. ґен. Дирекцiя австр. зелѣз. дор.** подає до вѣдомости, що на шляху Гоявъ-Сальнавъ отворила зелѣзницю мѣсцеву Будиевицѣ-Сальнавъ. Зъ днемъ 4 липня с. р. вôддано до загального руху часть шляху Гоявъ-Сальнавъ зелѣзницѣ мѣсцевои Будиевицѣ-Сальнавъ зô стацiями мѣсцями накладовыми взгл. пристанками: Несподинґъ (пристанокъ) Герiцъ, Штайнъ-Ирседорфъ (пристанокъ), Найштiфтъ-Квiтошiнґъ (мѣсце накладове), Гонетшляґъ (пристанокъ) Щварцбахъ Штубенъ, Штеґенвальдъ (мѣсце накладове), Оберплянъ и Сальнавъ. Згаданѣ стацiи отвираєсь для загального руху, пристанокъ Штайнъ-Ирседорфъ для руху особового, пакункового и въ цѣловозовыхъ наборахъ, мѣсця накладовѣ: Найштiфтъ, Квiтошiнґъ и Штеґенвальдъ для руху особового и приниманя дерева въ цѣловозовыхъ наборахъ, вкôнци пристанки Несподiнґъ и Гонетшляґъ тôлько для руху особового.

Позаякъ часть шляху Будиевицѣ-Гоявъ отворено въ дни 20 падолиста м. р., належить зъ повысшимъ днемъ цѣлу просторонь зелѣзницѣ мѣсцевои Будиевицѣ-Сальнавъ яко до прилюдного руху отворену, уважати.

Россiи грозить знову голодъ. Вправдѣ урядовѣ справозданя россiйскѣ голосили дотеперь, що жнива въ цѣлôй Россiи будуть знамениті, але теперь тѣ самѣ урядовѣ сферы признають, що надѣя на жнива въ десяти ґуберніяхъ завела, такъ що правительство буде мусѣло имъ помагати. Ґубернiя воронѣжска жадає вже теперь два мiлiоны рублѣвъ запомоги. Въ полтавскôй ґубернiи вже пхають ся селяне до мѣстъ на заробокъ зъ голоду. Крôмъ того и въ кôлькохъ иншихъ ґуберніяхъ выпали жнива слабо. Мiнiстеръ скарбу дôставъ позволенє, на свою руку давати запомоги громадамъ, котрымъ грозить голодъ.

— **Конкурсъ.** Выдѣлъ Руского товариства педаґоґiчного у Львовѣ, улиця Вôрменьска ч. 27, розписує симъ конкурсъ на приняте ученикôвъ до „Института пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґiчного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацiю що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на вiктуалы; але зниженє на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденцiйнѣ; 6) хто не єсть членомъ Руского товариства педаґоґiчного, 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Всякѣ поданя адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґiчного у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27, на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Поданя, котрѣ не будуть докладно стилiзованѣ, або не будуть обôймати всѣхъ, симъ заявленємъ обнятыхъ условiй, лишать ся безъ вôдповѣди. Запытаня або просьбы, поданѣ въ справѣ принятя до Института до особъ приватныхъ, або поданя приватнѣ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзглядняють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата, а причинъ не принятя выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комiтету, занимаючого ся веденємъ дѣлъ Института, входять: сов. о. Алекс. Тороньскiй яко голова, проф. Кость Лучакôвскiй, лѣкарь дръ Антôнъ Хоминъ, дръ Стефанъ Федакъ, о. Иванъ Чапельскiй и Кость Паньковскiй яко настоятель и секретарь комiтету. Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) помешканє, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранє за малою доплатою; б) доставляє имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляє ихъ выхованємъ, старається о добре домашнє и товариске поведенє; г) улекшує имъ науку шкôльну и наглядає єѣ пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляє выхованкамъ нагоду придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити поданя о приняте вызначуєсь до дня 10 серпня 1892.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Римъ 25 липня. На вѣсть, що италiяньскiй корабель выѣде до Америки на торжество Колюмба, надôславъ президентъ Сполученыхъ Державъ, Герiзонъ, подяку королеви Гумбертови. Король вôдповѣдаючи на телеґраму сказавъ, що ся участь має бути выразомъ чувствъ тѣснои дружбы межи Италiєю а Сполучеными Державами.

Петербургъ 25 липня. Потверджає ся вѣсть, що въ Новгородѣ померло кôлькохъ людей, заѣхавшихъ сюды изъ сторôнъ, де лютить ся холера. Надъ Волгою холера ослабяє, а на полудни ширить ся дальше. Принято строгѣ мѣры осторожности.

Константинополь 25 липня. Конференцiя послôвъ спротивилась кандидатурѣ Селiма на ґубернатора Либану, позаякъ вôнъ єсть маронiтского походженя.

Бѣлградъ 25 липня. Правительство сербске ухвалило 150.000 франкôвъ на выставленє холеричного шпиталю, на бараки холеричнѣ и центральну стацiю досiнфекцiйну. Семидневну карантану вôдъ стороны румуньскои зменшено на три дни а порты надъ Дунаємъ замкнено для рѣчей походячихъ зъ Россiѣ.

Рôздва така спека, що ажь не можна вытримати, а скоро тамъ яка пошесть загостить, то не легко вже єѣ позбути ся. Впрочôмъ люде въ Батумѣ и безъ пошести дуже мруть. Для того то Европейцѣ навѣть при звычайныхъ вôдносинахъ не осѣдають въ мѣстѣ, а теперь коли проявила ся холера то втѣкає кождый, якъ лишь може найскорше.

Торговля въ Батумѣ єсть дуже велика. Мѣсто має звязи въ найважнѣйшими мѣстами портовыми въ Европѣ. Поминувши россiйскѣ товариства торговельнѣ, котрѣ самѣ и хиба ще лишь даньске товариство пароходнои плавбы, можуть удержувати торговельну звязь зъ россiйскими мѣстами на побережу чорного моря, заходять ще сюды правильно и вôдходять кораблѣ зъ Трiесту, Венецiѣ, Марсилiѣ, Антверпiѣ, Лондону и Гамбурґа. Крôмъ того заходять ще сюды правильно кораблѣ австро-угорского Льойда и товариства пароходнои плавбы по Дунаю та ще одного товариства грецкого. Можна собѣ легко представити, якiй переполохъ мусѣла выкликати въ европейскихъ державахъ вѣсть, що холера появила ся вже въ Батумѣ. Переполохъ той мусѣвъ стати ще бôльшiй, коли зважить ся, якъ въ тѣснôй звязи стоить Батумъ зъ такими мѣстами якъ Одеса, Трапезунтъ и Константинополь.

Найважнѣйшѣ продукты торговельнѣ, якими Батумъ торгує, то нафта и дерево. Въ самôмъ Батумѣ нема нафты, але Баку заливає єго нафтою. Черезъ Батумъ переходить що року по кôлькадесять мiл. пудôвъ нафты до всѣлякихъ европейскихъ портôвъ а найбôльше до Францiѣ. Въ Батумѣ суть склады де можна наразъ помѣстити 11 мiлiонôвъ пудôвъ нафты (пудъ по 40 фунтôвъ.) Въ 1890 р. перевезено черезъ Батумъ 50 мiлiонôвъ пудôвъ нафты. По нафтѣ слѣдує торговля деревомъ, котра вже єсть мѣсцевою. Величезнѣ лѣсы доокола доставляють дуже добрый матерiялъ до будовы кораблѣвъ, котрый розходить ся переважно по портахъ Чорного моря. Крôмъ того высылає Батумъ велику масу дубовыхъ клепокъ и пороги пôдъ шины на зелѣзницяхъ, а головно до Одесы иде велика скôлькôсть дерева на топливо. Дальше вывозить Батумъ рôчно около 8 мiлiонôвъ пудôвъ руды манґановои по части до Россiѣ, почасти до Францiѣ, Австрiѣ, Анґлiѣ, Бельґiѣ и т. д. Бавовну такъ звану бохарску, красной бѣлои барвы и зъ довгимъ волокномъ высылає Батумъ до Францiѣ и Америки. Крôмъ того вывозять ся ще зъ вôдси кавказкѣ вина и яблока, шовковѣ коконы, щетина. За то привозять сюды зъ Бельґiѣ и Нѣмеччины чорну бляху на нафтовѣ резервоары, бѣлу бляху зъ Анґлiѣ, соду, цементъ и т. д.

Зъ исторiѣ мѣста годить ся бодай то згадати, що за грецкого цѣсаря Юстiнiяна I стояла тутъ мѣсцевôсть звана Петра, котру въ 14 столѣтю звали Ватi и зъ вôдси пôшла мабуть теперѣшна назва мѣста.

Оглянувши такъ коротенько оселѣ холеры на Кавказѣ, перенесѣмъ ся теперь до другихъ осель надъ Волгу.

(Конець буде).

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкiй

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ“ буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона.

Дра Фридриха Ленґіля

БЕРЕЗОВЫЙ БАЛЬЗАМЪ

Самъ вже сокъ, природный, вытѣкаючій зъ березы наверченои, уходивъ вôдъ запамятныхъ часôвъ за найлѣпше средство на красу; але хемічно по припису вынаходця переробленый на бальсамъ, набирає вже майже чудесного дѣланя.

Якъ зъ вечера помастити нимъ лице або яке инче мѣсце на шкôрѣ, то вже на рано вôддѣлює ся вôдъ шкôры майже незамѣтна лусочка, а шкôра сама стає свѣтло бѣлою и делікатною.

Сей Бальсамъ выгладжує морщины на лици и вôспôвку и надає ему краску молодости; шкôрѣ надає вôнъ бѣлôсть, делікатнôсть и свѣжôсть, въ найкоротшôмъ часѣ усороняє веснѣвки, родимѝ плямы, червонôсть носа, вугры и всяку таку нечистоту шкôры.

Цѣна одного збанка вразъ зъ приписомъ ужитку зр. 1-50.

Дра Ленґіля **Бензове Мыло,**

найлагôднѣйше и для шкôры найзноснѣйше, кавалокъ по 60 кр.

Австрійско-угорска

FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, **побôльшити** его обемъ а то такъ що до **формату** якъ и що до **змѣсту** нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, всѣ **фінансовѝ и господарскѝ обявы обширно и предметово.** Всежь при тôмъ можемо числити, що въ новôй своѣй формѣ нашъ збôльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якѝ на насъ накладає побôльшене обему, **высокôсть предплаты** зôстає **незмѣнена,** така якъ доси, бо мы намагаемо знайти бôльше розповсюднене.

Число пробне даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатѝ змѣстомъ числа 1 зр.

Адміністрація: Wien, I. Wollnerstrasse 11

МІНЦЕРА Карпатскѝ косы зъ маркою **„КОСАРЬ“**
зъ анґлійскои срѣбристои стали. (Silver-Steel.)

Симикосами надзвычайно *легко косити. Они подвôйно загартованѝ, рѣжуть остро, остають ся довго острыми, легкѝ до кошеня и такѝ гибкѝ,* якъ найлучша, на весь свѣтъ славна дамасценска сталь. Они перетинають желѣзну бляху, не выщербуючи ся и лишь дуже мало зѣдають ся. Одно клепанє выстарчує на кôлька днѣвъ. А выостривши разъ таку косу, косити можна нею *100 до 120 крокôвъ* и найгустѣйшого збôжа и найтвердшои гôрскои травы, чимъ ощадить ся не лишь робочій часъ, но и плата за кошенє, и то о *чотири, пять або шѣсть разъ* въ порôвнаню зъ звычайными косами, якѝ продають ся торговцями.

Кождому, кто купить у насъ косы, заручаємъ, що кожда коса буде зовсѣмъ така, якъ тутъ описано.

Нашѝ косы суть такѝ заширокѝ, якѝ потрѣбнѝ въ нашôмъ краю и такѝ задовгѝ, якихъ хто потребує, и то по такôй цѣнѣ.

Довгота цѣлои косы	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	114	стм.
Цѣна 1 косы	1.—	1.05	1 10	1 20	1.30	1.40	1.50	1.60	1.70	1.85	2 —	2.20	зр.
На 5 клґр. иде	14	13	11	10	9	8	7	7	6	5	5	5	кос.

Оденъ карпатскій брусокъ до строеня косъ ½ клґр. ваги, коштує 15 кр.

Косы высылають ся тотчасъ по замовленю *почтою,* но лишь за *готовѝ грошѣ* або за *послѣплату. Почтовый перевôзъ* коштує 30 кр. за пакунки до 5 кільоґрам. *При замовленю найменше 10 косъ половину платы за перевôзъ мы беремо на себе.*

При замовленю косъ для кôлькохъ господарѣвъ мы на кожду косу прилѣплюємо цедулку зъ именемъ того, кому коса принадлежить.

Особливо треба стерегти ся шахраѣвъ!!! бо лишь тѝ косы суть *правдивѝ* карпатски косы, на котрыхъ 1) прилѣплена *зелена* цедулька зъ законною маркою **„Косарь“** (по англійски **„Mower“**), и то зовсѣмъ така, якъ напечатано на сѣмъ письмѣ наверху, — и на котрыхъ *на листѣ косы выбита* наша фірма **„Münzer & Co.“** и 2) котрѝ купують ся *прямо, лишь у насъ,* бо у инших торговцѣвъ сихъ косъ совсѣмъ нема.

Мінцеръ и Спôлка (давн. Л. Мінцеръ) въ м. Дрогобичи
(ВЪ ГАЛИЧИНѢ)

одинокій фабричный складъ косъ зъ маркою „Косарь“ для всеи Австро-Угорщины, Нѣмеччины, Россіѣ и для всего Всходу.

71

Чоколяда десерова.

Найбôльша фабрика на свѣтѣ — денна продажь 50.000 к°

Пôдроблюванє забезпечено.

Подостаткомъ по всѣхъ лѣпшихъ склепахъ товарôвъ кольоніяльныхъ, по дроґеріяхъ и склепахъ зъ лакотками. также по цукорняхъ.

Поручає ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера у Львовѣ.

30

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.